

НАНОПОКРИТТЯ ДЛЯ МЕДИЦИНИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОБЛЕМИ

Севидова О.К., Симонова А.А., Тігаренко О.В.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Одним із визначальних напрямів покращення медичного обслуговування населення може бути використання нових наноматеріалів, покриттів та перспективних технологій їх формування.

Відповідно з висновками проведених аналітичних досліджень нанопокриття, які актуальні для застосування на медичних інструментах та виробках, в тому числі біоінженерних, можна розділити на 3 групи: покриття з нанотовщиною; покриття з субмікро- чи нанокристалічною структурою та композиційні металеві покриття з наночастинками алмазів або інших наповнювачів.

На сьогодні, саме композиційні покриття дозволені для використання відповідними нормативними документами. Встановлено, що їх застосування дозволяє в 3 – 4 рази підвищити зносостійкість стоматологічних та інших лезових інструментів, виготовлених із швидкорізальної сталі.

До покриттів з нанотовщиною, перспективних для медицини, належать алмазоподібні вуглецеві товщиною 30 – 300 нм. Їх можна використовувати як просвітлюючі та зносостійкі на офтальмологічних лінзах із поліметилметакрилату. До цієї ж групи відносяться захисні інтерференційно зафарбовані анодні оксидні покриття ($h = 50 - 80$ нм) на біоінженерних виробках із титану та його сплавів, танталу, ніобію чи цирконію. Вони суттєво зменшують корозійно-електрохімічну активність та покращують біосумісність імплантатів.

До найбільш перспективних наноструктурних (субмікрокристалічних) належать біоактивні покриття на основі кальцій-фосфатних матеріалів. Головною проблемою біоактивних покриттів є недостатня адгезійна міцність між ними та матеріалом основи і висока швидкість біорезорбції, що призводить до передчасної втрати ендопротезом функціональних властивостей.

Одним із перспективних рішень даної проблеми, на наш погляд, може бути реалізація комбінованого способу підготовки біоактивної поверхні, а саме – створення розвиненого рельєфу шляхом механічної обробки чи хімічного (електрохімічного) травлення та нанесення відносно тонкого шару покриття з біоактивними компонентами.